

Sobre el nom de Llissà de Munt o Lliçà d'Amunt

Un aclaridor article del Dr. Llobet

L'Ajuntament de Lliçà d'Amunt elevà un expedient a la Generalitat de Catalunya per adoptar el canvi de nom tal com l'escrivim ací, però de moment no ha pas autoritzat el «d'amunt». Fa molts anys que es parla del tema i personalment penso que vaig ser el primer o dels primers, a utilitzar la grafia d'Amunt igualment que pel municipi germà d'Avall. De la mateixa manera hem propugnat sempre, des de fa molts anys, Corró d'Amunt i Corró d'Avall. De tal manera hem estat convençuts d'aquesta grafia, que quan el nomenclàtor municipal fou aprovat per l'anterior Generalitat el 1933, el que subscriu féu arribar a Pompeu Fabra l'observació que el de Munt i el de Vall no eren encertats. La resposta del mestre fou que era possible l'equivocació, però que de moment no s'hi podia fer res, car eren molts els errors que devien haver-hi i que més endavant s'haurien de corregir.

Els arguments envers la nostra tesi són nombrosos: Mn. Pere Farriol i Vinyes en un documentadíssim article en aquest periòdic del mes de Desembre de 1978 diu els principals, que són molt fonamentats. Però resumirem els de major importància i n'hi afegirem d'altres. Per exemple el nom de *Licano* o *Liciano subteriore*, per Lliçà d'Avall, surt ja l'any 946; el 1002 surt documentat *Liziano superiore et inferiore* que no podem traduir per del Munt i el de la Vall si no pel de Dalt i el de Baix. Aquests noms amb poques variants van ésser corrents en la documentació llatinitzada del temps fins molt endavant de l'Edat Mitjana i Mn. Farriol cita la documentació de visites episcopals en les quals es diu *superiore* al d'Amunt fins el 1578, encara que en el 1500 es troba el nom de «sobirà» en lloc de *superiore*. El Dr. Eduard Junyent, entre altres, parla de la venda del terme del castell de Lliçà Jussà a Ramon Llull l'any 1381 (*La ciutat de Vic i la seva història*, p. 107) i Josep Badia en la seva obra *La Baronia de Montbui* (p. 29 i 127) cita un Privilegi del rei Pere III amb el nom de Lliçà sobirà, nom que com a Sobirà o Jussà surt moltes vegades, sobretot en els Fogatges dels reis estesos en llengua catalana. El darrer del 1553 consta els noms de Llissà subirà o

Llissà Jussà, en correspondència amb Corró Jussà i Corró Subirà i en tantes altres poblacions.

Els noms Jussà i Sobirà cal traduir-los indiscutiblement pel de més avall i el de més amunt. Per altra banda, com han destacat els Ajuntaments de Lliçà d'Amunt i d'Avall, aquestes grafies han estat admeses per la Gran Enciclopèdia Catalana, i per la Geografia de Catalunya, revisades per gent entesa.

L'Institut d'Estudis Catalans va admetre el 1933 la grafia de Munt i de Vall tant en els Lliçà com en els Corró. Ens permetem fer observar que els noms de Munt i de Vall no són més que una castellanització característica de la nostra decadència, i que no s'atreu a posar de *arriba o del monte*, o de *abajo o del valle*. La tradició que l'Institut allega per Munt i per Vall, no és més que una acceptació de la castellanització fonètica del nostre d'Amunt i d'Avall que havien d'ésser els noms acceptats pel poble després del *Sobirà* i del *Jussà*.

Segons notícies, sembla que algun insigne lingüista argüeix que els mots *munt* i *vall*, volgueren dir també en temps molt antics amunt i avall. Però aquest no és el cas: en els temps vells eren, ací documentalment provat, Sobirà i Jussà i després el poble, que ja no sabia escriure el català però que pronunciava els mots Amunt i Avall, els veurà mal escrits pels escrivans de la decadència catalana, imbuïts ja de l'ortografia castellana, cosa que ens volen fer acceptar com tradicional els senyors de l'Institut.

Ara, l'Institut també s'ha dedicat a reivindicar la grafia Lliçà, per altra banda sense gens de tradició; deixa la grafia Llissà per adoptar la més genuïna de Lliçà, cosa que personalment trobem bé, però no fa cas del significat de Sobirà ni de Jussà. En canvi el distingit director de l'Arxiu de la Corona d'Aragó Dr. Frederic Udina, en informe oficial del 12 de desembre del 1977, creu que el Lliçà Jussà cal escriure'l Lliçà d'Avall.

No és argument suficient que l'Institut l'any 1933 proposés a la Generalitat el nom de Lliçà de Munt, car hem manifestat l'opinió dubtosa verbal de mestre Pompeu Fabra. Per altra banda l'Institut ens acostuma a modificar alguns noms que abans havia desautoritzat (entre altres, Eocèn a Eocè per exemple) i encara, només dona com argument per mantenir el *de Munt* que l'any 1933 es va acceptar així. En tot cas no és cap demostració sinó un cas de dogmatisme si fa o no fa com ens han fet durant segles els organismes centralistes madrilenys.

Mentre no ens demostrin que Sobirà i Jussà no volen dir el de més amunt i el de més avall, nosaltres continuarem escrivint Lliçà d'Amunt i d'Avall, Corró d'Amunt i d'Avall, malgrat tot el que diguin els organismes oficials.

Salvador LLOBET

Fonda Mestret

Joan Puigdomènech

MENJAR CASOLÀ

OBERT TOT L'ANY

Tel. 844 82 07

STA. EULÀLIA DE RONÇANA

CAMISERIA

SASTRERIA

RIERA

ANTIGUA CASA BALDUFAS

Plaça de les Olles, 18

Tel. 870 05 27

GRANOLLERS